

Cuprins

<i>Regulamentul Organic</i> (Cosmin Ciotloș)	5
Un joc serios	19
Și eu am fost în Arcadia !.....	127
Butoiul lui Diogene	170
Om de răspântie	223
Per aspera ad astra.....	332
Dincolo de Rubicon	429

Haita de lupi venea pieziș, pentru a ne tăia calea. Bărbatul cu buza spintecată și-a făcut cruce. Eu înghețasem de frică. Pe neașteptate, unchiul Miron a început să cânte, un cântec aproape neomelesc. O clipă am avut impresia că haita s-a oprit, intimidată, dar a fost numai o impresie trecătoare. Lupii se apropiau. Acum îi vedeam bine. Nu mai lipsea mult să ne ajungă. Fără să înceteze cântecul, unchiul Miron s-a întors atunci, a luat din patele îngrămădite în partea din spate a saniei un purcel și l-a aruncat. Apoi încă unul. Am văzut lupii năpustindu-se asupra celor doi porci și curând n-am mai auzit nici urletele. „Ți-a fost frică?“, m-a întrebat unchiul Miron când am ajuns în dreptul primei case din Sâmbăta de Sus. Am izbucnit în plâns. Printre hohote și sughituri, ziceam mereu: „Porcii... porcii“... „Ce-i cu ei?“, s-a răstit la mine unchiul Miron. „Lasă-l, îi trece, copil, ce vrei?“, mi-a luat apărarea omul cu buza spintecată, dar unchiul Miron se uita lung, întunecat, la mine: „Care porci? Ai visat. N-am avut nici un porc în sanie“, mi-a spus, tot răstit. Și l-am crezut. M-am oprit din plâns. Abia peste treizeci de ani mi-a dezvăluit că mă mințise ca să nu mai plâng.

Pe la cinci ani, am descoperit eu însumi că puteam să ignor, la nevoie, ceea ce nu-mi convenea din realitate. Tata mă învățase să silabisesc slova tipărită și să număr până la douăzeci. Ca să se asigure că-mi continuam singur instrucția în lipsa lui, îmi lăsa o fasciculă dintr-un roman de aventuri

pe care-l citea el și îmi dădea în grijă puii de găină. Scrupulos din naștere, îmi luam în serios datoria. Nu mă mișcam din curte toată ziua atunci, nu mă lăsam ispitit de ceilalți copii care mă chemau să căutăm cuiburi pe miriști, de teamă să nu vină uliul, să dea iama prin puii noștri. Stăteam pe treptele casei, în vacarmul de lumină care scâldea la amiază curtea noastră sau la umbra porții înalte de scânduri, mă luptam cu peripețiile din fasciculă și, din când în când, mă ridicam să număr puii. După ce mă linișteam, citeam mai departe sau mă jucam pe grămada de nisip de sub mărul bătrân și răcoros din apropierea fântânii. Într-o zi, însă, am avut o surpriză neplăcută. Am numărat pe degete până la douăzeci, dar mai erau pui! Tata uitase să mă avertizeze că puii noștri sporiseră peste limita cunoștințelor mele aritmetice și că după ce ajungeam la douăzeci trebuia s-o iau de la început ca să-mi țin evidența. Drept care am intrat în panică. Dacă nu mă înșel, am și plâns. Disperat, am ieșit în uliță să-i cer ajutor soriei mele care, mai independentă decât mine și mai mare cu cinci ani, prefera să stea cu copiii de seama ei. Dar ulița era pustie. Am smuls câteva smocuri din iarba care creștea bezmetică și tânără pe marginea șanțului, am dus-o puilor ca să-i strâng la un loc și am numărat din nou, atent. În zadar. Erau mai mulți. Mă întrebam ce să fac. Nu mi-a dat prin cap să-i socotesc separat pe cei care depășeau învățătura mea, așa că până la urmă am apelat la altă soluție pentru a ieși din impas. Am

numărat douăzeci de pui, iar pe ceilalți i-am alungat din curte. În felul acesta, am pus realitatea de acord cu cunoștințele mele și m-am apucat să silabisesc mai departe fascicula din romanul de aventuri, liniștit, ba chiar mândru că mă descurcasem.

Acum, dacă plouă, nu pot să întorc privirea de la fereastră și să zic mirat: „Plouă? Eu n-am observat“. Îmi place, nu-mi place, constat că plouă. Nu mai am calitatea paradisiacă de a elimina din constatările mele ceea ce mă deranjează, considerând că lucrul respectiv nu există. N-am cum să folosesc formula poetului fericit care răspundea imperturbabil: „Pas de problèmes“.

E ora cinci seara, e încă lumină afară și plouă ca în copilărie.

8

E drept că în unele privințe n-am fost inocent nici atunci și că de timpuriu am dovedit unele înclinații nu tocmai paradisiace. Pe la trei sau patru ani, când eram cu adevărat atotputernic și iresponsabil ca un zeu, m-a fascinat problema focului. Într-o zi, interesul meu în acest domeniu a mers atât de departe, încât am hotărât să sting focul din sobă și să-l aprind după aceea. Probabil,

Încă nu aflasem că focul și apa sunt antagonice, de aceea, în loc să folosesc în experiența mea o cană, m-am apucat să bat cu un lemn cărbunii aprinși din bătrâna noastră sobă de tuci. Numai că, din nenorocire, un cărbune a sărit tocmai pe fuioarele lăsate de mama pe lavița de lângă sobă, și de-acolo, în câteva clipe, flăcările au cuprins hainele atârinate deasupra, îndreptându-se amenințătoare spre grinzile casei. Am renunțat la experiența mea demiurgică, am ieșit afară speriat, dar având grijă să nu mă dau de gol, am trecut pe lângă mama, care spăla ceva în curte, fără să zic nimic, și abia după ce m-am văzut oarecum la adăpost, dincolo de poarta grădinii, am strigat din răspuțeri: „Mamă, arde casa!”. Noroc că vecinii, care au sărit să-i dea mamei ajutor, au reușit să limiteze rezultatele experienței mele la câteva umbre carbonizate, de-a lungul grinzilor.

În aceeași zi, zeul a trecut proba amenințării cu spânzurarea. Buna mea mamă, în dorința de a mă vindeca de asemenea pasiuni periculoase, a luat o frânghie, mi-a înfășurat lațul în jurul gâtului și a trecut restul prin despicătura unui păr de lângă șură, prefăcându-se că trage de frânghie dacă nu răspund corespunzător la întrebarea ei: „mai faci?”. Am impresia că n-am dat răspunsul cuvenit sau că m-am încăpățânat să tac, dovedind o precoce lipsă de maleabilitate, deoarece tata ne-a surprins în plină educație. Mama l-a pus la curent asupra isprăvii fiului său, dar tata, în loc să-și scoată cureaua ca să mă învețe minte, i-a dat mamei singura palmă

din viața lui. Asta m-a tulburat mai mult decât riscul de a fi spânzurat, dar, la o asemenea vârstă, remușcărilor se vindecă repede și nu lasă urme. Fiindcă, la scurtă vreme după aceea, într-un alt elan demiurgic, am cojit cu cuțitul toți merii tineri din curte, pentru că mi se păreau mai frumoși albi. Și cum nici atunci n-am primit ce meritam, mi-am continuat experiențele. În cursul unei ploii torențiale care a umflat pâraiele, m-a cuprins dorința de a deveni navigator. Neavând la îndemână altă ambarcațiune, m-am gândit să mă folosesc de sumanul meu. L-am întins pe apă, după care m-am așezat cu burta pe el. Valul m-a luat și m-a vârât sub un pod strâmt de piatră, unde m-aș fi înecat dacă nu m-ar fi zărit cineva care m-a scos de-acolo.

Apoi, treptat, spiritul meu inventiv a dat semne de oboseală. A urmat școala și, privind lumea de la o înălțime ceva mai mare, am fost chiar pe punctul să devin realist, cum se cuvenea.

Exista, probabil, pe figura mea ceva care le inspira celor mai mari decât mine pofta de a-mi pune piedică, să mă răstorn, să nu mai umblu cu capul în nori. Cel mai grăbit să se ocupe de trezirea mea era un șchiop, care mergea frânt de șale și se uita pieziș la cei cu picioare normale. Nu se putea bate, dar era prezent cu căutătura lui de viezure oriunde se punea la cale ceva neplăcut pentru alții. Se zgâia să vadă cum reacționez când am fost întrebat, într-o zi, prin ianuarie, dacă am curaj să-mi lipesc limba de zăvorul înghețat de la

poarta școlii. Cu o intuiție bună, observând că mă codeam, m-a privit în albul ochilor: „Ți-i frică?”. „De ce să-mi fie frică?”, am zis eu. „Atunci îndrăznește”, m-a somat. Bănuiam că era ceva necurat la mijloc, mai ales că în momentul când am zis „bine” șchiopul s-a legănat pe piciorul sănătos și a scos un țipăt scurt de bucurie, ceea ce i-a atras un ghiont, dar, grăbit să-mi arăt vitejia, m-am îndreptat spre poartă, m-am aplecat și mi-am lipit limba de zăvorul înghețat. În aceeași clipă am auzit râsete în spatele meu. Am priceput, în sfârșit, că fusesem păcălit. Smulgându-mă, să-mi desprind limba, m-am ales cu o durere violentă și cu gura plină de sânge.

Am ratat atunci, probabil, o șansă importantă să învăț mai devreme ceva util pentru viață, căci am uitat curând de pățania mea. Coaja mitului se crăpase, dar nu s-a spart.

9

Neputința de a schimba ceea ce a fost, de care tu te plângeai, pe mine nu mă preocupă. Cineva îmi povestea într-o zi că dorise multă vreme să cucerească saloanele de sculptură din capitală. Avea biletele de călătorie în buzunar. Numai la